

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **Mgr. R. H.**, proti žalovanému **Gymnáziu Luďka Píka, Plzeň, Opavská 21**, se sídlem Plzeň, Opavská 823/21, zastoupeného Mgr. Jiřím Fialou, advokátem se sídlem Plzeň, Kovářská 1253/4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 3. 9. 2024, č. j. 57 A 25/2024 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal dne 12. 11. 2023 v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“) žádost, v níž žalovaného žádal o informace spočívající v „*přehledu zdůvodnění mimořádných odměn, které v jednotlivých měsících roku 2017 obdrželi zaměstnanci žalovaného, a to ve formě tabulky s údaji seřazenými podle měsíců roku 2017 sestávajícími z anonymizovaných označení jednotlivých anonymizovaných zaměstnanců, z výše mimořádné odměny v Kč v konkrétním měsíci konkrétnímu zaměstnanci a ze slovního zdůvodnění mimořádné odměny v konkrétním měsíci konkrétnímu zaměstnanci*“ (dále také jako „požadované informace“). Dne 18. 11. 2023 žalovaný doručil žalobci oznámení č. j. 40/2023, v němž žalobci oznámil výši úhrady za poskytnutí informací

podle § 17 odst. 3 InfZ (dále jen „Oznámení“), a to ve výši 500 Kč. Proti Oznámení podal žalobce stížnost na postup žalovaného podle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“), jako nadřízený orgán k vyřízení stížnosti, výrokem VI. rozhodnutí ze dne 22. 12. 2023, č. j. MSMT-30799/2023-3 (dále jako „rozhodnutí ministerstva“) stanovenou výši úhrady v Oznámení podle § 16a odst. 7 písm. a) InfZ potvrdilo. Jelikož nebyla úhrada ve lhůtě zaplacená, žalovaný sdělením ze dne 29. 2. 2024, č. j. 2/2024 (dále jen „žalované rozhodnutí“) žádost žalobce odložil podle § 17 odst. 5 InfZ.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Plzni žalobou, kterou krajský soud rozsudkem ze dne 3. 9. 2024, č. j. 57 A 25/2024 - 32, zamítl.

[3] V odůvodnění svého rozsudku krajský soud konstatoval, že Oznámení ani rozhodnutí o stížnosti proti oznámení nejsou rozhodnutími ve smyslu § 65 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Rozhodnutí o odložení žádosti podle § 17 odst. 5 InfZ není možné napadnout stížností ani odvoláním, a proto se žalobce může bránit pouze žalobou ve správním soudnictví. Žalobu proto vyhodnotil jako přípustnou.

[4] Pokud jde o podmínky vzniku nároku žalovaného na úhradu za poskytnutí požadovaných informací, je dle krajského soudu nutné posoudit, (i) zda žalovaný řádně sdělil žalobci požadavek na úhradu (zde formou Oznámení), (ii) zda žalovaný splnil povinnost zveřejnit sazebník úhrad za poskytování informací a (iii) zda byla výše úhrady ke stížnosti žalobce potvrzena rozhodnutím ministerstva. V posuzovaném případě žalobce rozporoval splnění první a druhé podmínky.

[5] K první podmínce krajský soud uvedl, že Oznámení obsahovalo nesprávné poučení, které vykazovalo dvě vady, neboť žalovaný nesprávně uvedl, že stížnost je nutno podat u Krajského úřadu Plzeňského kraje (dále jen „KÚPK“), namísto u žalovaného, a dále nesprávně uvedl, že nadřízeným orgánem, který bude o stížnosti rozhodovat, je Úřad na ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“), ačkoliv správně o stížnosti mělo rozhodovat (a nakonec i rozhodovalo) MŠMT.

[6] Krajský soud upozornil, že žalobce neuvedl, jak konkrétně se nesprávné označení nadřízeného orgánu, který byl příslušný k rozhodování o stížnostech podle § 16a InfZ, dotklo jeho práv. Dodal, že žalobci muselo být známo, že nadřízeným orgánem není KÚPK, jelikož ve věci jiného gymnázia (taktéž zřízeného Plzeňským krajem) inicioval kompetenční žalobu u Nejvyššího správního soudu. Ta byla usnesením ze dne 24. 8. 2023, č. j. Komp 2/2023 - 36 (rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz) odmítnuta pro nepřípustnost, neboť nebyla splněna podmínka existence rozporu mezi dvěma správními orgány, které by svou pravomoc popíraly či si ji osobovaly. V daném případě si příslušnost nárokovalo MŠMT, na rozdíl od KÚPK a ÚOOÚ. Podle krajského soudu vady v poučení obecně nevedou ke ztrátě nároku povinného subjektu na úhradu nákladů řízení (§ 17 odst. 4 InfZ); vždy je nutno přihlédnout ke konkrétním okolnostem daného případu. Teleologickým, jazykovým a doktrinárním výkladem dospěl poté k závěru, že smyslem § 17 odst. 4 InfZ je vytvořit žadateli záruky pro případ, že by ho vadné poučení povinného orgánu připravilo o možnost podat stížnost, popřípadě mu tuto možnost ztížilo. V posuzovaném případě ovšem nic nenasvědčovalo tomu, že by vady v poučení žalobce

pokračování

jakkoli poškodily či mu ztížily uplatnění jeho práv (jeho stížnost byla projednána k tomu příslušným orgánem) a ani žalobce žádný takový zásah neuváděl. První žalobní námitku proto krajský soud vyhodnotil jako nedůvodnou.

[7] V rámci vypořádání druhé žalobní námitky se krajský soud zabýval otázkou, zda bylo povinností žalovaného, jakožto povinného subjektu, zveřejňovat sazebník úhrad za poskytování informací za posuzované účetní období. V Oznámení žalovaný stanovil výši úhrady nákladů za poskytnutí informací podle svého zveřejněného sazebníku, který ale nebyl zaktualizován pro účetní období, v němž žalobce žádost o informace podal. Žalobce měl tedy za to, že žalovaný svou povinnost nesplnil, a proto mu nevznikl nárok na úhradu nákladů.

[8] Teleologickým výkladem krajský soud dospěl k závěru, že pokud není sazebník pro každé následující účetní období aktualizován, uplatní se sazebník naposledy účinný. Rovněž z judikatury vyplývá, že není-li sazebník aktualizován, lze vycházet z předpokladu, že náklady každoročně neklesají. Nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím (dále jen „nařízení vlády“) v § 3 odst. 2 upravuje možnost změny sazebníku v případě, kdy dojde k podstatným změnám. Pokud tedy není sazebník každoročně aktualizován ve smyslu § 3 odst. 2 nařízení vlády nebo nedojde v průběhu účetního období k podstatným změnám, nemá tato skutečnost vliv na aplikovatelnost dříve zveřejněného sazebníku, ačkoliv byl vydán již pro předešlá účtovací období; to plyne i z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2021, č. j. 14 A 57/2019 - 177. Také MŠMT ve svém rozhodnutí konstatovalo, že od vydání sazebníku došlo k nárůstu všeobecné cenové hladiny, a proto použití neaktualizovaného sazebníku nemohlo žalobce poškodit. Krajský soud proto nepřisvědčil argumentaci žalobce, že na základě nevydání sazebníku za posuzované období žalovanému zaniklo právo žádat úhradu nákladů za poskytnutí požadovaných informací. Žalobce nadto ani netvrdil, že by aplikovaný sazebník neodrážel aktuální náklady žalovaného. Krajský soud proto neshledal důvody, proč by měl povinný subjekt za každé účetní období vydávat totožný sazebník. Nadto ani z této námitky nebylo zřejmé, jak se posuzovaná skutečnost negativně promítla do veřejných subjektivních práv žalobce.

[9] K eventuálnímu petitu, v němž žalobce navrhoval, aby soud nařídil povinnému subjektu poskytnutí informace, krajský soud konstatoval, že tento postup lze aplikovat pouze v případě, kdy je žádost odmítnuta (§ 16 odst. 6 InfZ). V posuzovaném případě byla ale žádost podle § 17 odst. 5 InfZ odložena pro nezaplacení úhrady; k odmítnutí tak nedošlo.

[10] Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[11] K otázce vad poučení Oznámení stěžovatel namítal, že § 17 odst. 3 InfZ ve spojení s odst. 4 tohoto zákona nevyžaduje další hypotézu (tj. zda žadatel o informace postupoval v souladu se špatným poučením či nikoliv) pro nástup sankce, spočívající ve ztrátě nároku povinné osoby na úhradu nákladů. Tento následek je určen k potírání nedostatků v oznamovací povinnosti; není proto možné ztrátu tohoto práva odvíjet od jednání žadatele.

Stěžovatel k tomuto poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. I. ÚS 3930/14, dle kterého je určitá míra přepjatého formalismu v rámci InfZ žádoucí. Žalovaný se přitom nesprávného poučení dopouští opakovaně, což stěžovatel demonstroval na rozhodnutí, které následně napadl kompetenční žalobou (viz odst. [6]); poukázal též na nekalou praxi jiných povinných subjektů.

[12] Pokud jde o závěr krajského soudu, že nesprávné označení subjektu, u něhož se stížnost podává, nezamezilo stěžovateli se účinně bránit, stěžovatel namítá, že pokud by následoval poučení žalovaného a podal by stížnost u KÚPK, lhůta pro podání stížnosti by mu marně uplynula. Stěžovatel má za to, že byla správními orgány zaměňována oznamovací a poučovací povinnost. V případě nesprávného splnění oznamovací povinnosti dle InfZ je následkem sankce spočívající v zániku nároku povinné osoby na náhradu nákladů, zatímco v případě deficitů „klasického“ poučení dle § 83 správního řádu je následkem prodloužení lhůty pro podání odvolání. Z výše uvedeného důvodu má stěžovatel za to, že nelze pojmy *oznamovací* a *poučovací* povinnost zaměňovat, jelikož i zákonodárce měl úmysl tyto pojmy rozlišovat, což je patrné z výše uvedených rozdílných následků v případě nesplnění povinností. Stejný závěr plyne i z doktrinárního výkladu uvedeného v odst. 39 odůvodnění napadeného rozsudku. Jestliže žalovaný namísto příslušného orgánu, u něhož měla být stížnost podána, uvedl orgán „*nahodilý*“, nesplnil svou oznamovací povinnost. V případě výkladových nejasností InfZ je nutné se vždy přiklonit na stranu žadatele, který je slabší stranou.

[13] Stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že není zřejmé, jak vada Oznámení zasáhla do jeho práv. Právo znát správní orgán příslušný k vydání rozhodnutí je dle stěžovatele součástí práva na spravedlivý proces. Pokud rozhoduje věcně nepříslušný orgán, jedná se o nicotné rozhodnutí. Dalším důvodem, pro který má být žadatel informován o správním orgánu vyřizujícím jeho stížnost, je prevence proti možné podjatosti úřední osoby. Dále se stěžovatel vymezil proti tvrzení krajského soudu, že mu muselo být známo, že KÚPK není nadřízeným orgánem žalovaného. V jednotlivých krajích je naopak běžné, že nadřízeným orgánem je právě krajský úřad. K této problematice stěžovatel poukázal na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 8. 2024, č. j. 25 A 39/2023 - 53, v němž byl za nadřízený orgán gymnázia považován Krajský úřad Moravskoslezského kraje, a na (blíže neurčený) rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 5. 11. 2024, v němž figurovalo jako nadřízený orgán město Klobouky u Brna; praxe je tedy v této otázce nejednotná, což stěžovatel demonstroval v kasační stížnosti grafy. Dodal, že sám zastává totožný názor jako krajský soud, tedy že nadřízeným orgánem žalovaného je MŠMT. Argumentace krajského soudu usnesením č. j. Komp 2/2023-36 je dle stěžovatele zavádějící, neboť Nejvyšší správní soud se zde otázkou příslušnosti nezabýval. Stěžovatel proto požaduje, aby Nejvyšší správní soud zaujal k této otázce stanovisko podle § 12 odst. 2 s. ř. s.

[14] Dále stěžovatel trvá na svém názoru, že pokud žalovaný nevydal sazebník za posuzované účetní období, nevznikl mu tím nárok žádat úhradu nákladů podle InfZ. Krajský soud v odst. 51 odůvodnění napadeného rozsudku vyložil nařízení vlády způsobem, který má za cíl zpětně legalizovat neplnění povinností povinnými subjekty. V této souvislosti stěžovatel zpochybnil i závěry podávající se z komentářové literatury (FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš, JÍROVEC, Tomáš. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016).

pokračování

[15] Pokud jde o samotný sazebník, stěžovatel namítal, že žalovaný měl na svých internetových stránkách uveřejněno více verzí sazebníků za různá období, avšak ani jeden nebyl vydán na příslušné účetní období. Bylo tedy nemožné dopředu bez důvodných pochybností zjistit, který sazebník se bude v případě žádosti stěžovatele aplikovat. Není přitom povinností stěžovatele pátrat, zda je sazebník platný pro aktuální účetní období. Dále se stěžovatel zabýval otázkou, jak dochází k *derogaci* starých sazebníků. Krajský soud pochybil, pokud upřednostňoval aplikaci starého sazebníku pouze proto, že obsahuje nižší sazby, namísto toho, aby posoudil, zda je tato varianta pro žadatele vhodnější. Tento *kreativní* výklad krajského soudu vytváří právní nejistotu, neboť běžný žadatel není schopen tyto závěry dovodit.

[16] Při posouzení zásahu do veřejných subjektivních práv stěžovatele postupoval krajský soud neprávě, neboť pochybení žalovaného hodnotil izolovaně. Žalovaný vadami Oznámení a nezveřejněním aktuálního sazebníku ztratil právo na úhradu nákladů; byla-li pro jejich neuhrazení žádost stěžovatele odložena, bylo tím fakticky omezeno jeho právo na informace. Pokud by stěžovatel náhradu zaplatil, jednalo by se o bezdůvodné obohacení žalovaného.

[17] Stěžovatel dále namítá, že usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008 - 90, dle kterého sdělení dle § 17 odst. 3 InfZ ani rozhodnutí o stížnosti proti tomuto sdělení nejsou rozhodnutími ve smyslu § 65 s. ř. s., je zastaralé a již nepoužitelné. Stěžovatel má naopak za to, že rozhodnutí o stížnosti je rozhodnutím v soukromoprávní věci, které je možné napadnout žalobou dle části páté občanského soudního řádu.

[18] Konečně stěžovatel poukazuje na odst. 62 odůvodnění napadeného rozsudku, kde krajský soud konstatoval, že neúspěch stěžovatele v žalobním řízení odvisí od toho, že vzdor procesním pochybením žalovaného postupoval v souladu se zákonem a k zásahu do jeho práv tak nedošlo. Stěžovatel považuje za neudržitelný z toho plynoucí závěr, že aby byl s žalobou úspěšný, měl postupovat v souladu s oním nesprávným poučením (tedy v rozporu se zákonem); současně by ovšem nespíše s žalobou neuspěl ani v případě, kdy by se řídil nesprávným poučením, neboť krajský soud vycházel z toho, že byl stěžovatel obeznámen s tím, kdo je nadřízeným orgánem žalovaného. Není mu proto zřejmé, jak má v budoucnu postupovat, aby byl s žalobami úspěšný.

[19] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s napadeným rozsudkem, který považuje za komplexní a precizní. Ke kasačním námitkám se nehodlá vyjadřovat, jelikož kasační stížnost má dle jeho názoru především formalistický charakter. Navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

[20] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[21] Kasační stížnost není důvodná.

[22] Nejvyšší správní soud úvodem podotýká, že jakkoli stěžovatel v kasační stížnosti odkazoval na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., kasační důvod dle písmene d) reálně tvrzen není, neboť stěžovatel nevznnesl žádné námitky vůči přezkoumatelnosti napadeného rozsudku či proti procesnímu postupu předcházejícímu jeho vydání. Ze zásady *iura novit curia* nicméně plyne, že stěžovatel není povinen podřadit tvrzené důvody kasační stížnosti pod konkrétní ustanovení zákona; soud je posuzuje podle jejich obsahu a je oprávněn sám podřadit kasační námitky pod důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s. (k tomu srov. například rozsudek tohoto soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50).

[23] Než se Nejvyšší správní soud bude zabývat jednotlivými kasačními námitkami, považuje za nutné zdůraznit, že podmínkou projednatelnosti žaloby (§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) je vždy plausibilní tvrzení žalobce o zásahu do jeho veřejných subjektivních práv (§ 2 s. ř. s., § 65 odst. 1 s. ř. s.). Správní žaloba (tím méně pak kasační stížnost) proto není určena k řešení hypotetických situací či k zodpovězení teoretických otázek, které nejsou propojeny s individuální situací žalobce a zásahem do jeho právní sféry. Již krajský soud stěžovateli na mnoha místech napadeného rozsudku vytýkal, že z žalobní argumentace není zřejmé, jak konkrétně bylo namítanými pochybeními zasaženo do jeho práv. Stejně tak je tomu i v kasační stížnosti. V těchto případech, tj. dospěje-li Nejvyšší správní soud k názoru, že jde ze strany stěžovatele jen o obecnou polemiku s právní úpravou, judikaturou či odbornou literaturou, nebo půjde-li o pouhé spekulace o možných důsledcích postupu žalovaného apod., nebude se touto argumentací věcně zabývat.

[24] Co se týče první kasační námitky, zpochybňující závěry krajského soudu o existenci práva žalovaného na úhradu nákladů za poskytnutí informací stěžovateli, obecně platí, že informace mají být poskytovány bezplatně. InfZ nicméně vymezuje případy, ve kterých povinný subjekt může požadovat úhradu nákladů, které v souvislosti s vyhledáváním informace vznikly. Předpoklady pro takový postup plynou z § 17 odst. 3 InfZ, dle kterého podmínkou pro uplatnění nároku na úhradu nákladů je oznámení skutečnosti, že za poskytnutí informace bude požadována úhrada, a uvedení výše této úhrady, a to před poskytnutím informace. Ztrátu nároku na úhradu nákladů zákon v § 17 odst. 4 spojuje pouze s případy, kdy povinný subjekt tuto svou oznamovací povinnost nesplní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2021, č. j. 6 As 185/2021 - 28).

[25] Jak bylo již uvedeno v odst. [4] výše, krajský soud v napadeném rozsudku konstatoval, že pro vznik nároku povinné osoby na úhradu za poskytnutí informací proti žadateli je nutné, aby povinná osoba (i) řádně sdělila požadavek na úhradu, (ii) splnila svou povinnost zveřejnit sazebník úhrad nákladů a (iii) aby (případně) byl tento požadavek aprobevován rozhodnutím nadřízeného orgánu. S výše uvedeným vymezením předpokladů Nejvyšší správní soud souhlasí a ani stěžovatel proti takto stanoveným podmínkám nic nenamítal.

[26] Pokud jde o předpoklad ad (i), mezi účastníky je nesporné, že žalovaný sice zaslal žalobci Oznámení, to však obsahovalo poučení, které vykazovalo vady, neboť žalovaný nesprávně uvedl, ke komu se stížnost podává a kdo o ní bude rozhodovat. Sporná je proto otázka, zda byla oznamovací povinnost splněna *řádně*, pokud Oznámení sice bylo učiněno, avšak bylo zatíženo uvedenými vadami. Krajský soud se touto otázkou zabýval v odst. 31 až 40 odůvodnění rozsudku. V případě vady spočívající v nesprávně označeném orgánu,

pokračování

u něhož se stížnost podává, uzavřel, že se zajisté jednalo o vadu, jež měla potenciál zasáhnout do práv stěžovatele, nicméně stěžovatel se nesprávným poučením neřídil a stížnost podal ke správnému správnímu orgánu. Nejvyšší správní soud zcela souhlasí s krajským soudem, že stěžovateli nebylo nijak zabráněno ve využití opravného prostředku. Tato vada se nijak nepromítla v právní sféře stěžovatele a ani on sám v kasační stížnosti nic takového netvrdí. Je proto zřejmé, že i přes pochybení žalovaného k zásahu do veřejných subjektivních práv stěžovatele nedošlo. Je přitom bezpředmětné zabývat se hypotetickými situacemi, co by nastalo, pokud by se stěžovatel řídil nesprávným poučením a podal stížnost u nesprávného správního orgánu v souladu s poučením (viz odst. [23] výše).

[27] S krajským soudem se lze plně ztotožnit i v jeho závěru, že ani pochybení spočívající v nesprávné informaci, který nadřízený orgán je příslušný k rozhodnutí o stížnosti podle § 16a InfZ, do práv stěžovatele reálně nezasáhlo. Stěžovatel k této námitce argumentoval, že správně uvedený nadřízený správní orgán je jistou prevencí proti možné podjatosti úřední osoby, nicméně opět se jedná o pouhou konstrukci hypotetické situace, jelikož stěžovatel námitku podjatosti nevzneshl a ani netvrdí, že tak chtěl učinit. Je jistě pravdou, že pokud by o stížnosti rozhodoval absolutně věcně nepříslušný orgán, jednalo by se o nicotné rozhodnutí; to se ale v posuzovaném případě nestalo, neboť vzdor vadnému poučení byla věc správně postoupena MŠMT jako věcně příslušnému správnímu orgánu.

[28] Stěžovatel v kasační stížnosti v jistém smyslu zpochybňoval také příslušnost nadřízeného orgánu, kdy na straně jedné uvedl, že *„osobně zastává názor, že nadřízeným orgánem povinných subjektů, jako je žalovaný, je skutečně MŠMT“*, na straně druhé ale požadoval, aby tento závěr Nejvyšší správní soud přesto přezkoumal. Stěžovatel tedy netvrdí, že vadným poučením o orgánu, který je příslušným k vyřízení stížnosti, došlo k zásahu do jeho práv; i zde se fakticky domáhá jen jakéhosi akademického výkladu dané problematiky, nikoli ochrany svých veřejných subjektivních práv. To, jak již bylo uvedeno v odst. [23] výše, není smyslem soudní ochrany ve správním soudnictví, tedy ani smyslem řízení o kasační stížnosti.

[29] V tomto směru je pak také zcela bezpředmětná polemika stěžovatele s argumentací krajského soudu uvedenou v odst. 33 odůvodnění napadeného rozsudku, kde krajský soud (s ohledem na výsledek řízení ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Komp 2/2023) dovodil, že stěžovateli muselo být známo, že nadřízeným orgánem, povolaným k vyřízení jeho stížnosti, je MŠMT a nemohla mu tak být k tíži nejednoznačná právní úprava této problematiky. Jak již bylo opakovaně uvedeno, *ratio decidendi* napadeného rozsudku představuje závěr, že stěžovatel netvrdí žádný konkrétní zásah do svých veřejných subjektivních práv, neboť se neřídil vadným poučením žalovaného a stížnost podal k orgánu povolanému k jejímu vyřízení. Pokud stěžovatel poukázal na případy z jiných krajů, v nichž byly za nadřízené orgány považovány jiné správní orgány, jde opět o argumentaci nereflektující nosné důvody napadeného rozsudku a není proto důvod se k ní jakkoli věcně vyjadřovat.

[30] Lze tedy plně přitakat závěru krajského soudu, který na otázku, zda výše rozebrané deficiency Oznámení žalovaného mohly vést k aplikaci § 17 odst. 4 InfZ (k čemuž ostatně směřuje veškerá žalobní i kasační argumentace), odpověděl záporně. Nejvyšší správní soud zcela souhlasí s názorem krajského soudu, že uvedené ustanovení nelze aplikovat

automaticky, ale vždy je nutné přihlédnout ke konkrétním okolnostem daného případu. Podstatné je, že v dané věci Oznámení o výši úhrady učiněno bylo a vady v jeho poučení neměly negativní dopad do právní sféry stěžovatele, tj. neznemožnily mu podat stížnost ani mu toto právo nijak neztížily. Rovněž z komentářové literatury (na kterou příležitostně odkázal krajský soud v poznámce pod čarou v odst. 39 odůvodnění svého rozsudku) se podává, že ustanovení § 17 odst. 4 InfZ míří na situace, kdy zcela absentuje poučení, uvedení příslušného nadřízeného orgánu či lhůty k provedení úhrady, nebo pokud povinný subjekt informace nejdříve poskytne a až poté bude žádat úhradu.

[31] K poukazu stěžovatele na nesprávnou praxi žalovaného v jiných případech kasační soud uvádí, že tyto případy se netýkají nyní projednávané věci. Pokud jde o tvrzenou záměnu *poučovací* a *oznamovací* povinnosti, Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmé, co konkrétně stěžovatel namítá, a proto se touto námitkou pro její nesrozumitelnost nemohl blíže zabývat.

[32] Stěžovatel dále namítal, že rozhodnutí o stížnosti proti Oznámení o výši úhrady je správním rozhodnutím, a proto považoval závěry vyplývající z usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu č. j. 2 As 34/2008-90 za zastaralé a po novelizaci InfZ již neaplikovatelné. Nejvyšší správní soud nicméně z obsahu žaloby zjistil, že stěžovatel námitky týkající se povahy rozhodnutí o stížnosti v žalobě nenamítal, ačkoli mu v tom evidentně nic nebránilo. Jedná se proto o zcela novou argumentaci, která je podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustná; nadto stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl, z jakých důvodů by závěry vyslovené krajským soudem ve světle této argumentace neobstály. Pouze *obiter dictum* lze stěžovatele odkázat na usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 20. 11. 2018, č. j. 5 As 18/2017 - 40, v němž byla jím nastolená otázka posuzována v intencích novelizované úpravy InfZ.

[33] Co se týče druhé kasační námitky, týkající se vydání sazebníku za aktuální účtovací období, stěžovatel namítal, že žalovaný nesplnil svou povinnost vyplývající z § 5 odst. 1 písm. e) a odst. 4 InfZ a § 3 odst. 2 nařízení vlády, jelikož nevydal aktuální sazebník za posuzované účetní období, a i proto nemá nárok na úhradu nákladů za poskytnutí informací.

[34] Podle § 5 odst. 1 písm. e) InfZ platí, že *každý povinný subjekt musí pro informování veřejnosti ve svém sídle a svých úřadovnách zveřejnit na místě, které je všeobecně přístupné, jakož i umožnit pořízení jejich kopie [...] sazebník úhrad za poskytování informací*. Podle odst. 4 tohoto ustanovení jsou *povinné subjekty povinny zveřejňovat informace uvedené v odstavci 1 a 2 též způsobem umožňujícím dálkový přístup. Tato povinnost se nevztahuje na povinné subjekty, které jsou pouze fyzickými osobami. V případě informací uvedených v odstavci 1 písm. b) a c) a odstavci 2 písm. b) postačuje ke splnění této povinnosti uvedení odkazu na místo, kde jsou tyto informace již zveřejněny způsobem umožňujícím dálkový přístup*.

[35] Podle § 3 odst. 2 nařízení vlády jsou sazby v sazebníku stanoveny na základě *aktuálních nákladů a odhadu jejich vývoje v příslušném účetním období podle platných účetních zásad*. Sazebník vydá povinný subjekt na dobu *účetního období*. Dojde-li však v průběhu účetního období k podstatné změně podmínek, za nichž byly určeny náklady, podle kterých byly stanoveny sazby, vydá povinný subjekt *nový sazebník*.

pokračování

[36] Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s vypořádáním této námitky krajským soudem v odst. 42 až 52 odůvodnění jeho rozsudku, kde krajský soud konstatoval, že nařízení vlády ani InfZ nestanovují povinným orgánům explicitně povinnost vydávat nové sazebníky za každé účtovací období. V nařízení vlády je pouze stanoveno, že sazebník se vydává vždy na dobu účtovacího období; výjimečně může být měněn pouze v případě podstatných změn podmínek. Takovou situaci si lze představit například při skokovém zvýšení či snížení cen.

[37] Jakkoli je (i z logiky věci) zřejmé, že sazebníky by měly být vydávány vždy s novým účtovacím obdobím, v situaci, kdy povinný orgán nevydá s novým účetním obdobím nový sazebník, jeví se jako zcela rozumný závěr, že nadále platí sazebník původní. Za předpokladu, kdy by mezi účtovacími období došlo ke zvýšení cen, je pouze na povinném orgánu, aby na tento fakt (ve svém zájmu) reagoval a vydal nový sazebník. Pokud tak neučiní, jdou následky (nepokrytí skutečných nákladů na poskytnutí informací) pouze k jeho tíži. Naopak, pokud by mezi účtovacími období došlo k poklesu cen, tedy k situaci, že by si povinný orgán účtoval více, než by s ohledem na změnu situace měl, je na žadateli, aby se bral o svá práva a podal stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ; tato situace nicméně v projednávané věci nenastala a stěžovatel to ani netvrdí.

[38] V posuzovaném případě ke změně sazebníku nedošlo od roku 2019. Lze proto jednoznačně uzavřít, že tato skutečnost je pouze na újmu žalovaného, nikoli stěžovatele, kterému byla *de facto* vyměřena úhrada za poskytnutí informací v ceně odpovídající cenám v roce 2019, což rozhodně nemohlo být k jeho tíži. Nadto je nutné upozornit, že stěžovatel ani samotnou výši stanovené úhrady nijak nerozporoval. Není proto zřejmé, jak se námitky ohledně sazebníku měly konkrétně dotknout jeho práv.

[39] Namítal-li stěžovatel, že na internetových stránkách žalovaného bylo dostupných více znění variant sazebníku, ale žádný nebyl vydán na aktuální účetní období, je nutno upozornit, že taková námitka nebyla uplatněna v řízení před krajským soudem, ačkoli v tom stěžovateli nic nebránilo; jedná se proto o nepřípustnou námitku, ke které není kasační soud oprávněn přihlížet (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Uvedené platí i v případě námitek ohledně *derogace* starých sazebníků.

[40] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud neshledal ani námitky týkající se použití neaktualizovaného sazebníku důvodnými.

[41] Stěžovatel dále v bodě IV. kasační stížnosti uvedl, že zásah do jeho veřejných subjektivních práv shledává v neposkytnutí požadovaných informací. Stěžovatel ovšem zcela přehlíží základní fakt, že žalovaný neodmítl požadované informace poskytnout, neboť žádost stěžovatele byla odložena pro neuhrazení požadované náhrady za její poskytnutí, tzn. bez věcného posouzení žádosti. Předmětem soudního přezkumu zákonnosti postupu žalovaného nebylo (zcela v intencích žaloby) neposkytnutí informace, ale oprávněnost požadavku žalovaného na úhradu nákladů za jejich poskytnutí, rezultující v odložení žádosti postupem dle § 17 odst. 5 InfZ. Mezi odložením žádosti a neposkytnutím požadovaných informací tedy není přímá kauzalita, neboť věc do stádia věcného posouzení žádosti vůbec nedospěla a žádost byla optikou právní doktríny fakticky vyřízena aliminací. Nadto je třeba

připomenout, že z důvodů výše vyložených nebylo ani samotné odložení žádosti shledáno nezákonným.

[42] Konečně, i kasační námitka vycházející z odůvodnění nákladového výroku napadeného rozsudku (viz odst. [18] výše) je zcela nedůvodná. Není především zřejmé, v čem se stěžovatel cítí poškozen tím, že i přes zamítnutí jeho žaloby nebyl zavázán hradit procesně úspěšnému žalovanému náklady soudního řízení. Krajský soud v jeho případě nepostupoval standardním způsobem, tj. nerozhodl o nákladech řízení dle procesní úspěšnosti účastníků (§ 60 odst. 1 s. ř. s.), ale využil § 60 odst. 7 s. ř. s., který mu umožnil z důvodů hodných zvláštního zřetele nepřiznat náhradu nákladu řízení žalovanému. Tento postup odůvodnil tím, že úspěch žalovaného je fakticky založen tím, že i přes jeho procesní pochybení stěžovatel postupoval v souladu se zákonem, neboť se neřídil vadným poučením v Oznámení. Spekulace stěžovatele, jaký by byl výsledek jeho žaloby, pokud by se nesprávným poučením řídil (čímž by mohlo reálně dojít k zásahu do jeho práv), je třeba odmítnout, neboť tato hypotetická situace v dané věci nenastala. Jak již bylo uvedeno v odst. [23] výše, touto argumentací se kasační soud zabývat nebude.

[43] Ze všech shora uvedených důvodů je zřejmé, že kasační stížnost není důvodná a Nejvyšší správní soud jí proto za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. rozsudkem zamítl.

[44] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka - žalovaného - v jeho případě nebylo zjištěno, že by mu v souvislosti s daným řízením vznikly náklady převyšující jeho běžné administrativní výdaje spojené s jejím procesním postavením (jeho vyjádření k věci fakticky obsahovalo jen návrh na zamítnutí kasační stížnosti). Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 18. července 2025

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu